

เด็กมีสุข-สนุกทุกการเรียนรู้ที่บ้านเกิดที่ สสส. เสริมพลังชุมชนคนหาของดีสร้างวิถีรักษานบ้านเกิด

● นำเสนอเมื่อ 6 มี.ค. 2563

การสร้าง ความ “รัก” และความ “ภาคภูมิใจ” ในถิ่นฐานบ้านเกิด เป็นพื้นฐานสำคัญที่สามารถทำให้คนในชุมชนหันกลับมาช่วยกันพัฒนาบ้านเกิดของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตขึ้นเป็นพลังสำคัญของชุมชนในอนาคต

แต่การที่จะสร้างความรักและภาคภูมิใจในบ้านเกิดของตัวเองนั้น สิ่งสำคัญก็คือคนในชุมชนจะต้องมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องราวต่างๆ ของชุมชนของตนเองเสียก่อน

ด้วยเหตุนี้ทาง สมาเด็กและเยาวชนตำบลเกตุรี จึงได้จัดทำ “โครงการเกตุรีมีสุขสนุกทุกการเรียนรู้” ภายใต้การดูแลของ “โครงการพื้นที่สร้างสรรค์ กิจกรรมสร้างสุข เรียนรู้ อานู กิน เล่น ให้เป็นเรื่องสร้างเสริมสุขภาพ” โดยได้รับการสนับสนุนจาก สำนักสร้างสรรค์โอกาส สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อที่จะชักชวนให้คนรุ่นใหม่ในพื้นที่ทั้ง 7 หมู่บ้านของตำบลเกตุรี อำเภอเมือง จังหวัดสตูล มาร่วมกันเรียนรู้ประวัติศาสตร์และความเป็นมา ภูมิปัญญาต่างๆ ของชุมชน เพื่อที่จะได้รู้จักและรักในภูมิสำเนาตนเอง

นางสาวราภา กรมเมือง ผู้รับผิดชอบโครงการฯ เล่าถึงที่มาของโครงการเกตุรีมีสุขสนุกทุกการเรียนรู้ให้ฟังว่า เกิดขึ้นจากความคิดของเด็กๆ และเยาวชนกว่า 30 คนในพื้นที่ๆ อยากจะรู้เรื่องราวต่างๆ ในชุมชน ประวัติศาสตร์ของชุมชน และของดีของเด่นในชุมชน ก่อนที่ร่วมกันค้นหาศึกษาและขมวดปมเข้ามาจนพบประเด็นหรือเรื่องราวที่น่าสนใจในชุมชนที่ประกอบไปด้วย ชนบทพื้นบ้าน ชาวพันธุ์พื้นเมือง ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของชุมชน และตำนานเรื่องเล่าที่คนเฒ่าคนแก่สืบทอดกันมา

“วันนี้เรามาหาข้อมูลเรื่องความเป็นมาของตำบลของเรา ว่าทำไมถึงเรียกว่าตำบลเกตุรี ตำบลนี้มีกี่หมู่บ้าน ชื่อเสียงเรียงนามเขาเรียกขานกันมาเพราะอะไร แล้วก็เรื่องที่เราเด่นๆ ของตำบลก็คือตำนานและเรื่องเล่าต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องชาวพันธุ์พื้นเมืองที่มีชื่อว่าชาวอัลฮัม หรือชาวอัลฮัมดุลิลละห์ ที่แปลว่าขอบคุณพระเจ้า ซึ่งเป็นชาวพื้นเมืองที่อยู่คู่กับคนเกตุรีมานาน แล้วก็ตอนนี้เราก็มีความภูมิใจที่ชาวชนิคนี้อาจสร้างชื่อเสียงให้กับตำบลของเรา” ราภา กล่าว

หลังจากเข้าไปขอข้อมูลและความรู้เรื่องตำนานและประวัติศาสตร์ของชุมชนจาก “นางฮั่ว กองพล” วัย 72 ปี ซึ่งเป็นผู้อาวุโสในชุมชน และยังเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ในการทำขนมพื้นบ้านที่ชื่อว่า “ขนมบุงาปุตะ” ซึ่งหาทานได้ยากแล้ว นองๆ กลุ่มนี้ยังออกเดินทางไปยังบ้านของ “นายมูหะหมัด หลี่นึ่ง” อายุ 63 ปี ซึ่งเป็นปราชญ์ชาวบ้านที่ปลูกชาสายพันธุ์อัลฮัมหรือ “ชาวอัลฮัมดุลิลละห์” เพื่อเก็บข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับชาสายพันธุ์นี้

ดู.ช.อับดุลมุคนี ขุนรักษ์ หรือ “มุค” วัย 14 ปี เล่าให้ฟังว่า
วันนี้ได้เรียนรู้และเก็บข้อมูลเรื่องของประวัติศาสตร์ของชุมชน ทำให้ได้รู้ว่าชื่อของหมู่บ้าน “เกตรี”
นั้นมีที่มาจากคำว่า “บูเก็ตตรี” ที่หมายถึงภูเขาที่ตั้งทางด้านทิศเหนือของชุมชนหรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า
“เขาพระนาง” ซึ่งกินพรมแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย
ซึ่งมีเรื่องเล่าและตำนานมากมายที่น่าสนใจ

“มีเรื่องหนึ่งที่ประทับใจมากก็คือเรื่องเล่าของนายมาลีก็ อาดำ
ซึ่งเป็นกำนันเป็นคนดีที่แท้จริงเขาดูแลหมู่บ้านของเราเป็นอย่างดี เป็นผู้เสียสละใครมาขออะไรก็ให้
แล้วตอนที่ผมเรื่องคอมพิวเตอร์กับคนไทยพุทธจำนวนมากนั้น ผู้คนก็หนีมาพึ่งพากำนันคนนี้
ท่านก็ช่วยเหลืออย่างดีจนทำให้ในที่สุดชุมชนของเราที่มีทั้งคนไทยพุทธและมุสลิมอยู่รวมกันมาตั้งแต่บัดนั้น”
มุคเล่าอย่างตื่นเต้น

น.ส.อุสมิยา กรมเมือง หรือ “โรส” วัย 19 ปี เล่าถึงข่าวพื้นบ้านพื้นฐออัลฮัมว่า
เมื่อก่อนไม่เคยรู้ว่าในชุมชนของเรามีชาวพื้นฐอ แต่พอได้เขาไปเรียนรู้ก็เลยรู้สึกว้าชุมชนของเราก็มีของดีมากมาย
อย่างชาวพื้นฐออัลฮัมดุลิลละห์นี้มีขอดีคือกินอิมน่านอิมทน

นายภาวทร พงศ์สวัสดิ์ หรือ “ตู่รี” วัย 16 ปี
กล่าวเสริมว่าเมื่อได้เรียนรู้ถึงเรื่องราวและขอดีของชาวพื้นฐออัลฮัมแล้ว
ทุกคนก็เลยมีแนวคิดที่จะพัฒนาชาวพื้นเมืองของเราให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
เพราะเมื่อเรามีขอดีแล้วก็อยากที่จะเผยแพร่ให้กับคนอื่นได้รับรู้ด้วย

“ขอดีของชาวอัลฮัมคือกินอิมน่านอิมทนมีเรี่ยวแรงในการทำงานมากขึ้น
พวกผมก็เลยคิดว่าเราอาจจะแปรรูปชาวพื้นฐอเป็นเครื่องดื่มให้กำลังงาน เช่น น่านมขาว” นายอัศดอล พงศ์สวัสดิ์
หรือ “ดอล” วัย 19 ปี กล่าวเสริมถึงแนวคิดการเพิ่มมูลค่าของพวกเขา

เช่นเดียวกับกับ นายมุฮัมมัด แก้วสลา หรือ “ยิบ” วัย 16
ปีที่ระบว่าหลังจากนี้พวกเขาจะลองศึกษาหาวิธีการปลูกชาวอัลฮัมเพื่อที่จะเข้าใจเรื่องของชาวพื้นฐอพื้นเมืองอย่างแท้จริง

“ทุกคนต้องกินข้าว ดังนั้นข้าวจึงขายได้ตลอด แล้วถ้าพวกเราอยากจะมีผลิตภัณฑ์เป็นของตัวเอง
ปีหน้าเราเลยคิดที่จะปลูกข้าวเอง ทำนาเอง
เพื่อที่จะศึกษาเรื่องข้าวและวิธีการเพาะปลูกว่าเราจะสามารถนำข้าวที่ได้ไปทำเป็นผลิตภัณฑ์อะไรได้บ้าง” ยิบเล่า

“เป้าหมายจริงๆ
เราอยากเห็นพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กให้เขาหันมาสนใจเรื่องราวของชุมชนมากกว่าหน้าจอคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์
ที่เราคาดหวังที่จะให้เด็กหันมาเห็นชุมชน หันมาภาคภูมิใจในชุมชน แล้วเขาจะอยากเข้ามาเพื่อพัฒนาชุมชนเขา
หลังจากที่เราทำโครงการนี้มา 1 ปี นองๆ ก็ต่อยอดในเรื่องของการรับโครงการเรื่องของสตูดิโอที่ฟิซิติเซน
กลไกชุมชนสู่การพัฒนาเยาวชนจังหวัดสตูล ซึ่งได้มาต่อยอดในเรื่องของชาวพื้นเมือง
ที่ปีนี้เรามาลงลึกที่เรื่องของชาวอย่างเดียวกันเลย ขันตอนการทำนาทำอย่างไร
ได้เข้ามาแล้วสามารถไปแปลงทำอะไรได้บ้าง เป็นการสานต่อของดีที่มีในชุมชน
ที่เมื่อทำแล้วให้จะเกิดผลลัพธ์ที่ดีเกิดขึ้นในชุมชนของพวกเขา” ราฎา กรมเมือง กล่าวสรุป

“เกตรีมีสุขสนุกทุกการเรียนรู้” ที่บ้านเกตรี อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
จึงไม่ได้เป็นแค่โครงการหรือกิจกรรมที่ทำให้เด็กๆ
ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการมาสนุกกับการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ในชุมชน
ควบคู่ไปกับทำให้เกิดการลดช่องว่างระหว่างวัย

ด้วยกิจกรรมที่ทำให้เกิดการสานสัมพันธ์ระหว่างคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่

แต่เป็นโครงการที่สามารถขยายผลไปสู่การสร้างแกนนำเยาวชนคนรุ่นใหม่
ที่สนใจที่จะต่อยอดและสืบสานภูมิปัญญาพื้นบ้านของพวกเขาให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น
ที่มีเป้าหมายในการสร้างมูลค่าเพิ่มในเชิงเศรษฐกิจให้กับผลิตภัณฑ์ของชุมชนได้อีกด้วย.